ЦИМ РАЗОМ Я БУВ ВРЯТОВАНИЙ.

Хмарний, осінний ранок. Коли ми прибудились, а було це около пів девятої години рано, дрібненький доцщ бив в шибк нашої кімнати.

— Погана погода, говорить до мене Василь. На дворі так погано, що мабуть прийдеться нам сидіти ще в тім проклятім місті.

На дворі погано, це правда, сказав я, но в наших кишенях ще гірше. Ледви животіють 70 ц., що лишилося від вчорашнього обіду на нас двох. Голодні, як в богача собака. Не вечерали вчера. А зараз треба купити великий бохонець хліба на дорогу і гайда. Куди — ми не застановлялися. Їхати, куди-б то не було, бо нам всюди однаково. Хіба не однаково відчуваєш голод тут, чи десь на другім кінци Канади?

Натягнувши оверолзи, виходимо на довгий вузкий коридор, а потім сходами, притримуючись поруччя, на долину. Доцщ дрібнесенький так і сіє, наче через сито. Живіт порожний завертає голову і ми спрямували, щоби його вдоволити. Перед нами широка вулиця, по котрій котяться густо автомобілі, а в них ситі й гарно одіті пани.

Напроти нас великий готель. При вході до нього стоїть високий мущина з заложеними руками взад. Рукавиці у його білі, убрання на ньому світиться від золотих шкурків, а шапка наче мале решито лежить на його голові. Він нагадав мені вигляд петлюрівського ґенерала, тільки що цей другий був з бородою. З готелю долітає неясний гамір. Ще хвилина і виходять по-одному, по-два й по-чотири без порядку жінки, мущини, дівчата й хлопці. Йдуть парами, взявшись по-під руки. Високий ґенерал провадить їх до автомобілів, тут приготованих. І без ладу всідають, а наповнивши один, відїзжають кудись. Веселі, говірливі, сміються, дехто затачується пяний.

Якого дідька їх так багато тут й чому вони вже повставали? — питаю.

— Повставали?... — сміється Василь. Вони, братіку, ще не лягали. Хиба ти не чув, як через отворене вікно до нашої кімнати долітали безперестанні вигуки музики. Це, голубчику, баль вони мали цьої ночі, і після балю оце тепер ситі, вдоволені їдуть вони додому.

Чомусь прочувся мені запах смачних страв. Ходи скорше Василю, бо їсти хочеться, сказав я. І на якого біса вони побудували оцей готель тут, де так багато ходить голодних, обдертих? Скорим кроком пішли ми вперед і скоро звернули на право на першій вулиці. Доцщик наче перестає, а з тим і на души нам лекше. Зайшли ми на досить вузку, темну, брудну вулицю, по якій ходить вже багато таких безпритульних, як ми. І в них нелатані штани і в них пожовклі лиця і в них на чолі зарисовуються зморщки.

— Ех, друже, де б ми поснідали і добре і багато і щоб мало нас коштувало?

— Я знаю, каже Василь, он там з беклайни заходиться. Ходи за мною. І ми почимчикали до згаданої беклайни.

— Оце, каже, готель голодних.

Чому він так його назвав, я не питався, все ж таки догадався. Двері до нього низенькі, що я чуть голови не розбив, входячи. Зверхній вигляд, начеякийсь великий шек. В середині темно, брудно. Посередині великий стіл, а довкола нього стоять лавки не майстерської роботи. Коло стола сидить вже кількох і заїдають. На столі стоїть всяка-всячина: гнила бараболя, смердяче мясо і смердяче мясо та гнила бараболя. Запах такий їдкий, вбійчий, що я хотів вернутись. Але Василь переконав мене, що таннше і більше ніде не дістанемо.

Сідаємо і беремося їсти. Я й не повірив би, що воно все таке смачне. Ми заїдали, бо не було часу думати, чи смачне воно чи ні. Щось хрупнуло в зубах. Василь відклав на миску кавалок вугілля.

Під'їли, поправились, а тепер гайда далі. Доцщ зовсім перестав, лиш холодний вітрець потягає. Ми прямуємо до стації. Та чого? В нас же грошей нема на білет, а хиба нам дадуть на кредит? Ніколи! Вони не знають, що зима недалека, а в нас немає й де пересидіти. Вони знають, що в Канаді добробут, рай і хто хоче робити, цей не бідує. А коли би ми до них зайшли, то сказали б, що ми боми, робити не хочемо.

Із-за хмар показалось сонце перший раз сьогодня. Ми попрямували поза стацію на схід. Недалеко пахкала парова машина. Ми звернули вліво і опинилися перед високім насипом. От тут треба і спочити. Посідали на мокру ще траву.

— Коли б не довго ждати на трена, сказав Василь.

Сиділи ми мовчки. Не було про що балакати. Ми оба одне знали, одне відчували, одне переживали. Небо вияснювалось, а сонце доходило до середини свого денного пьтяху. Зноміж густо заставлених ваґонів запахкала машина, посуваючись до нас все блище і блище. Зараз їдемо, сказав я до товариша, лиш уважай, щоб скоро вчепився і то міцно. От вже й коло нас машина. Серце дрожить, ноги тяжкі, руки тремтять. Ми пустились бігти разом з машиною, у віддалі кілька кроків від себе. Машина все більше і більше віддалювалася.

— До гори! — крикнув Василь, а сам в ту-мить вхопився драбинки, що біля ваґону і наче вивірка опинився на верху ваґону. Скочив і я, вхопився драбинки. Серце забило наче куропатва крильми, нога сповзлась і пішла під ваґон, рука затерпла. Я вже й промовив: Прощайте! Аж в ту мить другою рукою вхопився за вищий щабель драбини, всю свою силу скупчив в одну руку і підтягнув тягар свого тіла до гори, другою ногою намацав щабель і, помагаючи змученій руці, підніс тягар тіла. От і я вже на драбині і осторожно щабель за щаблем ступаю до-гори. На горі вже чекав на мене Василь, котрий через кілька ваґонів перескочив через прогалини між ваґонами і прийшов мені на допомогу. Цим разом я був врятований.

Семен Цура.

Вінніпеґ, Ман.

Одинацятий Всекраєвий З'їзд Т-ва Український Робітничо-Фармерський Дім

ВІДБУДЕТЬСЯ В ДНЯХ 11., 12., 13. І 14. ЛЮТОГО 1930 РОКУ В САЛІ УКРАЇНСЬКОГО РОБІТНИЧОГО ДОМУ У ВІННІПЕҐУ НА РОЗІ ВУЛИЦЬ ПРИЧАРД І МЕКҐРЕҐОР.

Конференції Жіночої Секції і Секції Молоді ТУРФДім відбудуться 10. лютого 1930 року в Українськім Робітничім Домі у Вінніпеґу.

Цим повідомляється всі відділи й товариства Товариства Український Робітничо-Фармерський Дім в Канаді, що Центральний Виконавчий Комітет ТУРФДім на спільному засіданню з Центральним Комітетом Жіночої Секції у вівторок, 12. листопада 1929 року ухвалив, що Одинацятий З'їзд ТУРФДім відбудеться в днях 11., 12. 13. і 14. лютого у Вінніпеґу в салі Українського Робітничого Дому на розі вулиць Причард і МекҐреґор, а Конференції Жіночої Секції і Секції Молоді відбудуться 10. лютого, тобто днем скорше.

ПРОГРАМА З'ЇЗДУ.

1. Відкриття з'їзду.
2. Вибір верифікаційної комісії й провірення уповноважень делеґатів.
3. Звіт комісії й вибір президії з'їзду.
4. Звіти: Ц.В.К., Ц.К. Жінсекції й Секції Молоді ТУРФДім.
5. Вибір комісій: контрольної, організаційної, освітньої, пресової, культурно-мистецької, статутової, резолюційної і скарг та просьб.
6. Доклади й дискусії над ними:
   а) **організаційна діяльність** ТУРФДім і його секцій серед українського робітництва й фармерства в Канаді, кооперативи, книгарні, інфомаційні бюра, та допомога іміґрантам, спорт і инше;
   б) **освітня діяльність ТУРФДім** — Учительські курси, освітні курси, на місцях, діточі школи, Бурса в Едмонтоні, бібліотеки, освітній фонд, звязки з освітніми інституціями на українських землях;
   в) **матеріяльний та ідеольогічний стан нашої преси,** обслуговання нею наших організацій та українського трудового населення Канади;
   г) **культурно-мистецька діяльність** — драмгуртки, хори, мандолінові та инші орхестри;
   ґ) **маєтково-фінансовий стан** Українських Робітничих і Фармерських Домів в Канаді, всіх відділів і товариств, справа сплати довгів на будинках, а зокрема довгу на будинку друкарні й школи у Вінніпеґу, будування нових будинків, асекурація будинків ТУРФДім;
   д) **положення на землях Західньої України** та стан української еміґрації як в Америці, так і в Европі (справа Всесвітнього З'їзду організованих українських робітників, селян і трудової інтеліґенції, що живуть поза межами Радянської України);
   е) **переглянення й виправлення статута** та евентуальні поправки а той додатки до него;
   є) **відношення ТУРФДім** до братніх робітничих та фармерських організацій, привіти, протести й всякі непередбачені порушені на з'їзді справи;
   ж) **розглянення й предложення** для вирішення евентуальних скарг та зажалень від поодиноких відділі або членів.
7. Засідання комісій для обговорення всіх предложень і пропозицій.
8. Звіти й предложення комісій, дискусії над ними й ухвали.
9. Вибір Центрального Виконавчого Комітету й Контрольної Комісії ТУРФДім та Центральних Комітетів Жіночої Секції і Секції Молоді.
10. Закриття з'їзду.

ПОЯСНЕННЯ ДО ПРОГРАМИ.

1. Як минулого, так і цего року ЦВК ТУРФДім не поставив в програму з'їзду звітів делеґатів від всіх відділів. Звіти про стан відділів всі секретарі повинні вчасно прислати до ЦВК ТУРФДім, ЦВК їх надрукує й кожний делеґат матиме їх перед собою. Однак кожний делеґат повинен бути приготований забрати слово в дискусії над докладами і в тій дискусії дати звіт про успіхи чи недостачі своєї організаці та про їх причини, про умовини праці на місци й тут же скласти свої пропозиції чи зауваження до докладів.

2. Доклади поділили ми після галузів діяльности і тому в кожному з них докладчик вичерпуюче обговорить кожну галузь: організаційної, освітньої, маєтково-фінансової, пресової, культурно-мистецької діяльности цілого ТУРФДім і його секцій, а після закінчення докладу й дискусії над ним доклад разом з пропозиціями буде переданий у відповідну комісію для розглянення.

3. Комісії будуть вибрані перед докладами, щоб вони могли пильно прислухуватися до него та до дискусії над ним, а це улекшить їм потім працю над виготовленням резолюцій, як також дасть їм можливість працювати над резолюціями зараз по докладі чи в такий час, який буде для них відповідний, або призначений.

4. Всі відділи й товариства на місцях повинні широко обговорити цю програму точка за точкою, як в зарядах так і на зборах членства, виробити до них свої пропозиції на письмі й вчасно заслати їх на руки ЦВК ТУРФДім — щоб ЦВК мав їх місяць перед з'їздом — щоб він мав спромогу їх розглянути, роспреділити по всіх галузях і на їх підставі виробити доклади та пропозиції до з'їзду.

5. Всі пропозиції по кожній галузі, так, як поділені на доклади, мають бути написані на окремих картках паперу, щоб їх потім не ростинати ножицями й не носитися з ними по комісіях. (Ті товариші, які були вже на наших з'їздах і знають як це треба робити, повинні допомогти своїми порадами на місцях, як треба виготовляти резолюції.)

6. Якщо є якісь поправки чи додатки до програми, то вони повинні бути вчасно присланні на руки ЦВК ТУРФДім, щоб можна було не тільки їх включити до програми, але щоб докладчик по даному питанню мав змогу з ними обзнайомитися та обговорити у свому докладі.

З товариським привітом,

За Центральний Виконавчий Комітет ТУРФДім

Т. Пилипас, голова. **М. Шатульський, секр.**

Вінніпеґ, 28. листопада 1929 р.

ЯК Я ВЧИВСЯ НА МЕХАНІКА.

Не вірите? Послухайте я вам розкажу, як то в Канаді можна доказати величезних чудес, коли чоловік має пару десяток і повірить масненьким словам аґентів.

Коли чоловік робить тяжко цілими роками і вспіє зложити пару десяток, то про це довідаються зараз ріжні аґенти і приходять до нього та намовляють, щоб покинути просту неоплатну працю, а йти до їх шкіл, в яких за короткий час можна скінчити курс і стати механіком та побирати опісля високу платню. Вам певно доводилось читати оголошення таких шкіл в ріжних ґазетах і ви мабуть не раз застановлялися над тим, чи не покинути свого теперішнього заняття, вступити до цих шкіл і за кілька тижнів вийти з них дипльомованим механіком? Якщо ви жалуєте, що не зробилисьте цього, то я, дипльомований механік, зменшу ваш смуток. Послухайте!

Коли я минулої осени приїхав зі жнив до Едмонтону, довелось мені стрінутися з менеджером одної тутешньої школи і він зачав переконувати мене, щоби я вступив до його школи на автомобілевий курс, а за 8 місяців я дістану дипльом і стану собі незалежним чоловіком, бо механіків всюди бракує і всі вони беруть високу платню. Я не похочував, бо не міг повірити, щоб за такий короткий час можна було зробити з мене механіка-скеперта. Та мій панок говорив так переконуючо, що годі було сумніватися в правдивість його слів. Він представляв мені, що зараз в ріжних автомобілевих фабриках і ґереджах аж плачуть за механіками і платять їм від 6 доларів денно вгору, але трудно їх знайти. Запевнював мене, що по скінченні 8-тижневого курсу в його школі, я не буду мати найменшої трудности одержати роботу в першій ліпшій автомобілевій шапі.

Вкінці я давcя намовити. Заплатив згори $100 за курс, потім купив я в нього за $10 начиння до роботи і підручник для механіків за $6. Позбувшись цих $116, я став курсантом. Прийшов я до тої школи і мене післали між старі авта. Мабуть ними їхав колись наш праотець Адам з своєю жінкою Евою. Роблю те, що мені наказує робити інструктор. А цей заставив мене розбірати ці авта і складати їх назад до купи так, як вони були, а коли не буду знати, де яка частина приходить, то треба лиш заглянути до підручника, а там всьо покаже.

Нарешті по кількох днях такої науки дають тобі трохи ґазоліни і кажуть пускати в рух мотори та дивитися, як вони роблять. Приходиш до першого і крутиш корбою, аж сорочка на тобі мокра, а він і не думає форкотіти. Йдеш до слідуючого. Аж не скоро попадеш на якогось людяного мотора і пустиш його в рух.

По такій церемонії в навчанні їзди автомобілями, бере інструктор старе авто і каже сідати кільком "курсантам" та їде з ними за місто, де немає людей, а дорога широка і проста. Тут по черзі кожний курсант сідає до автомобіля, бере в руки колесо і їде дорогою якої пів милі. По кількох годинах практики, кожний "курсант" вміє вже їхати.

Нарешті моя тяжка праця принесла овочі. Мені дали дипльом і я став механіком на цілу губу. Аж тепер я не проста собі риба! З дипльомом в руках кинувся я шукати роботи. Знаю, що я не механік, але думаю собі, що дипльом зробить ту роботу, якої я не потраплю. Ходив я з тим дипльомом по всіх ґереджах, показував його босам, а вони хапалися за боки і сміялися, говорячи: "Знаємо ми добре тих механіків з тої школи!"

Стратив я кілька місяців і всі свої гроші, шукаючи посади механіка. Нарешті переконався, що годі себе дурити, що я механік, бо хоч би я себе за такого уважав, то є люди, які лиш подивляться на мій дипльом і зараз пізнають, який з мене механік. Я вже нині не механік, але хіба екс-механік, якого обробили дійсні механіки, а він мусів шукати праці на ломбер кемпі.

Хочу ще додати, що підчас мого "курсу" в цій школі, довелось мені стрічати іміґрантів, які не знали по анґлійськи ні одного слова, а заманені аґентом прийшли кінчити "курс", щоб стати "кваліфікованими механіками". Звичайно, по кількох днях "науки" вони залишали цю "школу" і проклинали свій дурний розум, та було вже запізно.

Екс-механік.

Генсард, Б. К.

ШЕСТА КОНВЕНЦІЯ РОБІТНИЧОГО ЗАПОМОГОВОГО ТОВАРИСТВА.

До всіх відділів і членства Роб. Запомогового Товариства.

Дорогі Товариші й Товаришки!

Оцим повідомляємо Вас, що Головний Заряд РЗТ вирішив на свому останньому засіданні, 20-го листопада 1929 року, що **Шеста Конвенція Робітничого Запомогового Товариства відбудеться в понеділок, вівторок і середу, 17., 18. і 19. лютого 1939 року, в салі Українського Робітничого Дому у Вінніпеґу,** з слідуючою програмою:

1. Відкриття Конвенції.
2. Вибір верифікаційної комісії, провірення уповноважень делеґатів і звіт комісії.
3. Вибір президії і секретарів Конвенції.
4. Звіт Головного Заряду.
5. Звіт секретаря-скарбника Головного Заряду.
6. Звіт контрольної комісії Головного Заряду.
7. Звіти делеґатів про положення відділів на місцях.
8. Вибір комісій: контрольної, статутової, організаційної, освітньої, пресової, приютової і просьб та скарг.
9. Засідання комісій.
10. Звіти і предложення комісій, дискусії над ними і ухвали
11. Справа відкриття приюту-сиротинця.
12. Всякі ухвали на добро організації.
13. Вибір Головного Заряду.
14. Закриття Конвенції.

Всякі пропозиції, суґестії, просьби, скарги й зажалення до Конвенції, як також уповноваження делеґатів, проситься присилати на письмі на адресу секретаря-скарбника Головного Заряду, найпізніше на два тижні **перед Конвенцією.**

Пригадується всім Відділам і членству слідуючі постанови статута РЗТ, що дотичать вибору делеґатів на Конвенцію:

§ 65. Кожний Відділ РЗТ має право вислати на Конвенцію одного делеґата від 50, або і меншого числа членів; кожний Відділ, що числить більше як 50 членів, має право вислати по одному додатковому делеґатові за кожних 50 членів, або за більшу часть того числа членів.

§ 66. Делеґатом на Конвенцію може бути кожний член РЗТ, котрий сповнив всі обовязки супроти РЗТ і Відділу і був без перерви що найменше 6 (шість) місяців членом Робітничого Запомогового Товариства. Щойно засновані відділи мають право і повинні також вислати своїх делеґатів.

§ 67. Делеґатом на Конвенцію РЗТ не може бути той, котрий не сповнив всіх своїх обовязків супроти РЗТ і Відділу, котрий не вміє ні читати, ні писати, або котрий є урядником у другій запомоговій організації.

Відділи й членство за далеко віддалені від місця Конвенції можуть в порозумінню, коли цего бажають, посилати делеґатів спільно, щоб заощадити на коштах подорожі делеґатів. Кожний делеґат повинен бути приготований дати точний звіт про життя, розвиток, успіхи та недостачі свого відділу або також того, від якого він має мандат.

Головний Заряд закликає всі Відділи і членство завчасу обговорити всі справи й предложення, що виринали підчас праці нашої орґанізації в останньому році і які треба вирішити на 6-ій Конвенції і подати на письмі свої вирішення під увагу Конвенції. В цей спосіб допоможемо успіхові Конвенції і дальшому розвиткові нашої орґанізації.

З товариським привітом,

За Головний Заряд Робітничого Запомогового Т-ва:

С. Хвалібоґа, голова. **О. Хоміцький, секретар.**

УВАГА! ІСТ КИЛДОНАН І ОКОЛИЦЯ!

Старанням робітничих організацій, що гуртуються при Укр. Роб. Домі в Іст Килдонан, відбудеться від ПОНЕДІЛКА, 2. ГРУДНЯ ц. р. до СУБОТИ, 7. ГРУДНЯ в Українськім Робітничім Домі

ВЕЛИЧАВИЙ БАЗАР

В СУБОТУ, НА ЗАКІНЧЕННЯ БАЗАРУ ВІДБУДЕТЬСЯ ВЕЛИКА РОЗІГРАВКА ВАРТІСНИХ РІЧЕЙ.

На базарі буде множество гусей, курей, індиків та всяких інших домашних корисних річей. То-ж приходіть на базар кожного вечера, купуйте тикети на розіграавку, а безперечно матимете нагоду виграти декілька гарних річей.

БАЗАРОВИЙ КОМІТЕТ.

НОВА ЦІННА КНИЖКА!

Накладом Робітничо-Фармерського Видавничого Товариства щойно вийшла давно очікувана й дуже цікава книжка з під пера відомого американського письменника Джіма Тулі, в перекладі І. Ю. Кулика,

ЖЕБРАКИ ЖИТТЯ

(АВТОБІОҐРАФІЯ БОСЯКА.)

Письменник сам колись був босяком. Він в цій книжці описує ріжні чудернацькі пригоди життя бродяг. В книжці 31 найцікавіших оповідань.

У Злучених Державах зміст тої книжки показують на "мувінґ пікчерс".

Книжку видано дуже гарно, на прекрасному книжковому папері.

КОШТУЄ ЛИШЕ 50 ЦЕНТІВ.

Замовлення разом з належитістю засилайте до:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard & McGregor Sts., — Winnipeg, Man., Canada.